

Aan
de gemeenteraad

Datum 9 november 2021
Zaaknummer 2021-0156008
Betreft Vaststellen Besteding GIDS middelen 2022

Vergadering van

Portefeuillehouder: Rik van der Linden
Begrotingsprogramma Pijler Sociaal en Zorgzaam Dordrecht Bestuur en Middelen
Kernteam/Opgave: Stad - Jeugd, Onderwijs & Cultuur
Auteur: Susan van Oostrom-van der Meijden
E-mail: saw.van.oostrom-vander.meijden@dordrecht.nl
Verantwoordelijke:
Openbaar: Ja

Voorgesteld besluit

in 2022 de decentralisatie-uitkering Gezond in de Stad (GIDS) te besteden aan het voortzetten van de lokale aanpakken:

- Eenzaamheid ouderen: € 65.750,-;
- Doe ff Gezond / JOGG Dordrecht: € 115.000,-;
- Gezonde leefstijl: € 20.676,-;

en de inzet van deze middelen vast te stellen;

de begroting 2022 overeenkomstig te wijzigen conform de bijgevoegde begrotingswijziging BWN 222004-55050.

Raadsvoorstel

Hoe zijn de bevoegdheden rond dit onderwerp verdeeld?

De raad stelt het kader voor beleid en is bepalend voor het stellen van maatschappelijke doelen. Het college draagt zorg voor planning en realisatie van de doelen.

Wat is het doel?

Met de GIDS middelen streven we lokaal drie doelen na:

1. het terugdringen van eenzaamheid bij ouderen;
2. meer kinderen op gezond gewicht;
3. een gezondere leefstijl van Dordtenaren.

Wat zijn per beslispoint de argumenten en wat is hierop de toelichting?

Het is van belang om lokaal te bepalen hoe en waarop we de middelen van de decentralisatie-uitkering GIDS vanuit het Rijk willen inzetten. Dit raadsvoorstel is een integraal voorstel voor deze middelen van € 201.426,-. Het Rijk stelt dit geld voor Dordrecht beschikbaar met als opdracht 'het verkleinen van gezondheidsachterstanden door een lokale, integrale aanpak'.

In 2014 is het ministerie van VWS gestart met het stimuleringsprogramma GezondIn. Bij dit stimuleringsprogramma hoort een financiële component: de decentralisatie-uitkering GIDS. De middelen zijn beschikbaar gesteld tot en met 31 december 2021. Het ministerie van VWS heeft in april 2021 de gemeente geïnformeerd dat het stimuleringsprogramma en de decentrale-uitkering beide met één jaar zullen worden verlengd, tot en met 31 december 2022.

De afgelopen jaren hebben we in Dordrecht met de decentralisatie-uitkering GIDS twee programma's gefinancierd: een deel van de aanpak Eenzaamheid onder ouderen en het programma Doe ff Gezond. We zetten deze aanpakken voort in het komende jaar. Daarnaast willen we meer inzet plegen op een gezonde leefstijl van Dordtenaren. De keuze voor deze drie thema's wordt versterkt door de coronacrisis en de gevolgen die deze crisis heeft (gehad) op de fysieke en mentale gezondheid van mensen.

Doel 1: Het terugdringen van eenzaamheid bij ouderen

Het is onze ambitie om ouderen langer zelfstandig en betekenisvol thuis te laten wonen. Het is daarom belangrijk dat eenzaamheid eerder gesignaleerd wordt en de trend doorbroken wordt. Binnen onze aanpak Eenzaamheid hebben we een netwerk ontwikkeld van inwoners, partijen en ondernemers in de stad om samen de schouders eronder te zetten. Denk aan casemanagers dementie, wijkverpleegkundigen, thuiszorgprofessionals, fysiotherapeuten, buurtwerkers, sociaal makelaars en sport- en cultuurinitiatieven. Ook zijn we in gesprek met eenzame inwoners, hun familie/mantelzorgers en buurtbewoners om te horen wat er nodig is om eenzaamheid te keren. Op deze manier leren we uit de praktijk en kunnen ervaringen gedeeld worden.

Naast signaleren is het belangrijk dat er snelle, passende en betaalbare ondersteuning en hulp is. Waarbij het uitgangspunt is: zo licht als mogelijk, zo zwaar als moet. Door het verbinden van professionals uit de gezondheidszorg en partijen die actief zijn in het sociale netwerk in wijken (denk aan het Sociaal Wijkteam en maatschappelijke initiatieven) brengen we zorg en steun meer in samenhang. Daarnaast is het belangrijk dat formele en informele partijen in de wijken verbonden worden. De afgelopen jaren zijn o.a. de volgende ondersteuningsvormen ontwikkeld:

- netwerken van buurtbewoners;
- inlopen voor mensen met beginnende dementie (zonder indicatie);
- rouwverwerking (start mee gemaakt).

Waarom zetten we onze aanpak Eenzaamheid voort?

Uit onderzoek blijkt dat eenzaamheid kan leiden tot depressie en een verhoogd risico op hartziekten en de ziekte van Alzheimer. Mensen die eenzaam zijn vertonen vaker ongezond gedrag: ze bewegen weinig, eten minder gezond en gebruiken meer verslavende middelen. Tijdens de coronacrisis hebben we gezien dat naast jongeren, senioren extra geraakt zijn en de eenzaamheid onder ouderen is toegenomen. Door coronamaatregelen zijn er ook veel vragen gekomen van inwoners die een dierbare verloren hebben.

Wat gaan we doen in 2022?

- We zetten onze aanpak Eenzaamheid voort.
- We bouwen de ondersteuning bij verlies van een naaste verder uit. Vrijwilligers en buurtbewoners worden getraind om de juiste steun te kunnen bieden.
- We breiden de inlopen voor mensen met geheugenproblemen en voor mantelzorgers uit over de hele stad. Dit doen we samen met verpleeghuisorganisaties, buurtwerk, sport-, cultuur- en vrijwilligersinitiatieven.
- We zetten in op het faciliteren van ontmoetingsplekken waardoor inwoners in de wijken elkaar weten te vinden en betekenisvolle contacten kunnen aangaan.

Dekking

Subsidie Gezond in de Stad: € 65.750,-.

Doel 2: Meer kinderen op gezond gewicht

Sinds 2012 is Dordrecht als een van de eerste gemeenten aangehaakt bij de landelijke aanpak

Jongeren op Gezond Gewicht (JOGG) om de stijging van het overgewicht bij kinderen een halt toe te roepen door het onder de aandacht brengen van een gezonde leefstijl. Doe ff Gezond is de Dordtse vertaling van JOGG en wordt uitgevoerd door de GGD ZHZ.

De afgelopen jaren zijn bijzonder goede resultaten behaald met de aanpak Doe ff Gezond. Vandaar dat de aanpak is opgenomen in de lokale nota Publieke Gezondheid 2020-2023. Het overgewicht onder leerlingen op basisscholen in Dordrecht West daalde van 42% (2012) naar 25% (2018). Het aandeel kinderen met ernstig overgewicht daalde van 18% naar 8%. Landelijk behoort Dordrecht daarmee tot de koplopers onder de JOGG gemeenten.

Waarom zetten we Doe ff Gezond voort?

Ondanks de goede resultaten ligt het percentage overgewicht in Dordrecht nog steeds hoger dan het landelijk gemiddelde. De coronacrisis heeft de gezondheidsverschillen nog groter gemaakt. Zeker de doelgroepen waarvoor Doe ff Gezond vooral van meerwaarde is, kinderen in lage SES gezinnen, is de afgelopen 1,5 jaar extra geraakt. Een inhaalslag is nodig.

Wat gaan we doen in 2022?

- We zetten de aanpak voort op drie interventieniveaus (kind en gezin, buurt en stad).
- We investeren in het gezonder maken van basisscholen en kinderopvangorganisaties, mede middels het actief ondersteunen van de ontwikkeling van organisaties naar Gezonde School en Gezonde Kinderopvang.
- We zetten de pilot Uitblinkers voort. Deze pilot is gericht op fittere kinderen, betere leerprestaties en een gezondere toekomst.
- We starten een TeamFit traject bij minstens 1 speeltuinvereniging en 5 (sport)verenigingen, waarvan minstens 1 traject in 2022 afgerond wordt.
- We stimuleren de plaatsing van minimaal 1 watertappunt en 1 nieuwe beweegroute.
- We begeleiden ca. 15 gezinnen naar een gezonde leefstijl met de gezinsaanpak 'Gezonde Toekomst', waarbij gewerkt wordt met één centrale zorgverlener.

Vanaf 2022 gaat de aanpak Doe ff Gezond verder onder de naam JOGG Dordrecht.

Dekking

Doe ff Gezond wordt deels gefinancierd met middelen van de decentrale-uitkering GIDS en deels door het uitvoeringsbudget Samen voor Gezond van de GGD.

Uitvoeringsprogramma Samen voor Gezond*: € 130.905,-

Subsidie Gezond in de Stad: € 115.000,-

Totaal: € 245.905,-

* inwonersbijdrage van Dordrecht aan de GGD

Doel 3: Een gezondere leefstijl van Dordtenaren

In maart 2020 is de [lokale nota Publieke Gezondheid 2020-2023](#) vastgesteld. Een van de uitgangspunten in de nota is de preventieve inzet op zorgvoorspelers, waaronder een ongezonde leefstijl. Leefstijl heeft een grote invloed op gezondheid. Vooral niet roken, matig gebruik van alcohol, voldoende bewegen en gezond eten zijn bepalend voor een goede gezondheid.

De afgelopen jaren hebben we op verschillende manieren gewerkt aan het bevorderen van een gezonde leefstijl. Denk aan de hierboven genoemde aanpak Doe ff Gezond, de aanpak Gezonde School, deskundigheidsbevordering van professionals, het aansluiten bij landelijke campagnes en het aanwijzen van rookvrije plekken in de stad.

Waarom zetten we extra in op een gezonde leefstijl?

Als corona één ding duidelijk heeft gemaakt is het hoe belangrijk een gezonde leefstijl is. Door extra in te zetten op een gezonde leefstijl van Dordtenaren beogen we een gezond(er) Dordrecht. Een stad waar alle inwoners, van jong tot oud, zich gezond voelen en gezond zijn, en hierdoor (naar eigen vermogen) kunnen meedoen in de Dordtse samenleving.

Wat gaan we doen in 2022?

- We zetten de huidige interventies/aanpakken voort uit de nota Publieke gezondheid 2020-2023.
- We zetten extra in op mentale gezondheid o.a. door middel van deskundigheidsbevordering van professionals en vrijwilligers en het creëren van extra aanbod.
- We zetten extra in op preventieve activiteiten op het gebied van jeugdverslavingszorg.

Dekking

De huidige inzet op een gezonde leefstijl wordt uitgevoerd door de GGD middels het uitvoeringsbudget Samen voor Gezond. De extra inzet wordt bekostigd met de GIDS middelen.

Uitvoeringsprogramma Samen voor Gezond*: € 54.000,-
Subsidie Gezond in de Stad: € 20.676,-
Totaal: € 74.676,-

* inwonersbijdrage van Dordrecht aan de GGD

Wat zijn kanttekeningen en/of risico's bij dit voorstel?

De decentralisatie-uitkering GIDS wordt met één jaar verlengd. Het betreft een incidentele impuls en biedt geen structurele financieringsmogelijkheid. De voortzetting van de aanpak Eenzaamheid en JOGG Dordrecht vragen echter wel om structurele borging/middelen. Evenals de inzet op een gezondere leefstijl van Dordtenaren.

Welk (participatie)proces is doorlopen om tot dit voorstel te komen?

Met verschillende collega's en partners, waaronder de GGD ZHZ, is gesproken over de voortzetting van de aanpak Eenzaamheid, JOGG Dordrecht en de inzet op een gezonde leefstijl van Dordtenaren. De coronacrisis en de gevolgen die deze crisis heeft (gehad) op de fysieke en mentale gezondheid van mensen maakt dat we extra inzetten op de gezondheid van Dordtenaren.

Wat zijn de belangrijkste gerelateerde besluiten?

Vaststellen lokale nota Publieke Gezondheid 2020-2023 - Raadsvoorstel;

Wat zijn de belangrijkste gerelateerde besluiten?

[2316450 - Instemmen met intensivering zorg voor ouderen en eenzaamheid](#)
[2350546 - Raadsinformatiebrief over Voortgang programma 'Doe ff Gezond' en toetreding derde fase programma 'Jongeren op Gezond Gewicht'](#)

Hoe wordt dit betaald?

De interventies uit dit raadsvoorstel worden gedekt door de decentrale-uitkering GIDS die één jaar wordt verlengd tot en met 31 december 2022 en door de inwonerbijdrage voor Samen voor Gezond.

Wat is het vervolg op het raadsbesluit?

Met de middelen van de decentralisatie-uitkering GIDS zetten we de aanpak Eenzaamheid voort, JOGG Dordrecht en de inzet op een gezonde leefstijl van Dordtenaren. Dit geldt voor één jaar (2022). Voor de integrale afweging van (nieuw) beleid wordt dit voorstel betrokken met andere voor te stellen beleidsopties voor de volgende raadsperiode. Dit binnen het kader van het Meerjarenperspectief en de beperkte financiële ruimte.

Het college van Burgemeester en Wethouders

De raad van de gemeente DORDRECHT;

gezien het voorstel van het college van Burgemeester en Wethouders van 9 november 2021 inzake Vaststellen Besteding GIDS middelen 2022;

gelet op artikel 160, lid 1 onder a van de Gemeentewet;
gelet op de Wet publieke gezondheid (Wpg);

b e s l u i t :

in 2022 de decentralisatie-uitkering Gezond in de Stad (GIDS) te besteden aan het voortzetten van de lokale aanpakken:

- Eenzaamheid ouderen: € 65.750,-;
- Doe ff Gezond / JOGG Dordrecht: € 115.000,-;
- Gezonde leefstijl: € 20.676,-,

en de inzet van deze middelen vast te stellen;

de begroting 2022 overeenkomstig te wijzigen conform de bijgevoegde begrotingswijziging BWN 222004-55050.

Aldus besloten in de vergadering van

Bijlagen

1. BWN 222004 - Voorblad Decentralisatie-uitkering Gezond in de Stad 2022
2. BWN 222004 Decentralisatie-uitkering Gezond in de Stad 2022 Rubriek 6